

1. จริยศาสตร์เป็นสาขาปรัชญาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอะไร

- จริยศาสตร์เป็นสาขาปรัชญาที่ศึกษาว่าด้วย ความดี-ความชั่ว ความถูก-ความผิด คุณค่า และหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม

2. จริยศาสตร์ต่างจากศีลธรรมอย่างไร

- ศีลธรรม คือ หลักปฏิบัติหรือข้อประพฤติที่สังคมหรือศาสนากำหนดให้คนยึดถือ
- จริยศาสตร์ คือ การใช้เหตุผลและการคิดวิเคราะห์เชิงปรัชญาเพื่ออธิบาย วิจารณ์ และตั้งคำถามต่อศีลธรรม
- กล่าวคือ ศีลธรรมเป็น “การปฏิบัติ” ส่วนจริยศาสตร์เป็น “การศึกษาและอธิบายเหตุผลของการปฏิบัติ”

3. ปัญหาสำคัญในจริยศาสตร์มีอะไรบ้าง

เช่น

- อะไรคือความดีและความชั่ว
- มนุษย์ควรทำสิ่งใดและไม่ควรทำสิ่งใด
- เกณฑ์ตัดสินความถูกต้องควรยึดอะไร
- ความสุขกับความดีเกี่ยวข้องกันอย่างไร

4. สิ่งมีค่าในตัว กับสิ่งมีค่านอกตัวต่างกันอย่างไร

- สิ่งมีค่าในตัว คือ สิ่งที่มีคุณค่าโดยไม่ต้องอาศัยสิ่งอื่น เช่น ความดี ความสุข ความจริง
- สิ่งมีค่านอกตัว คือ สิ่งที่มีค่าเพราะใช้เป็นเครื่องมือไปสู่สิ่งอื่น เช่น เงิน ทรัพย์สิน ตำแหน่ง

5. ในทรรศนะของท่าน ความรู้เป็นสิ่งที่มีความในตัวหรือมีค่านอกตัว เพราะเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ)

- ความรู้เป็น สิ่งมีค่าในตัว เพราะความรู้ช่วยพัฒนาปัญญา ทำให้เข้าใจความจริงของโลกและชีวิต แม้ไม่ได้นำไปใช้หาประโยชน์อื่นก็ยังมีคุณค่าในตัวเอง

6. สุขนิยมนีมีเหตุผลอะไรที่ถือว่า ความสุขเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต

- สุขนิยมเห็นว่า มนุษย์ทุกคนแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์ โดยธรรมชาติ ดังนั้นการกระทำที่ดีคือการกระทำที่นำไปสู่ความสุขมากที่สุด และลดความทุกข์ให้น้อยที่สุด

7. สุขนิยมแบบอัตนิยมต่างจากสุขนิยมสากลอย่างไร

- สุขนิยมแบบอัตนิยม เน้นความสุขของตนเองเป็นหลัก
- สุขนิยมสากล เน้นความสุขของคนส่วนรวม หรือคนส่วนใหญ่ในสังคม
- ความแตกต่างคือ ขอบเขตของผู้ได้รับความสุข

8. “จงกิน ดื่ม และหาความสำราญเสีย เพราะพรุ่งนี้เราก็ตาย” เป็นคำขวัญของลัทธิใด เหตุใดลัทธิดังกล่าวจึงมีคำขวัญเช่นนี้

- เป็นคำขวัญของ ลัทธิสุขนิยม เพราะลัทธินี้เชื่อว่าชีวิตมีจุดมุ่งหมายที่ความสุขทางประสาทสัมผัส และเมื่อชีวิตสั้น จึงควรแสวงหาความสุขให้มากที่สุดในปัจจุบัน

9. อธิบายคำกล่าวของเบ็นธัมที่ว่า

“ธรรมชาติได้จัดให้มนุษย์อยู่ภายใต้การบงการของนายที่มีอำนาจสองคน คือความเจ็บปวดและความสุขสบาย” ท่านเห็นด้วยหรือไม่

- คำกล่าวนี้หมายความว่า การกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดโดยความสุขและความทุกข์ มนุษย์เลือกทำสิ่งที่ให้ความสุขและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวด
- (ตัวอย่างความเห็น) เห็นด้วยบางส่วน เพราะแม้ความสุขและความทุกข์จะมีอิทธิพลสูง แต่มนุษย์ยังอาจยึดถือคุณธรรม หน้าที่ หรือศีลธรรมเหนือความสุขส่วนตนได้

10. โสเครตีสมีทรรศนะเกี่ยวกับมนุษย์ว่าอย่างไร ทรรศนะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นพื้นฐานทางอภิปรัชญาแบบใด

- โสเครตีสเห็นว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล และความรู้เป็นพื้นฐานของความดี หากรู้สิ่งที่ดีอย่างแท้จริงก็จะกระทำความดี
- ทรรศนะนี้สะท้อนอภิปรัชญาแบบ เหตุผลนิยม (Rationalism)

11. วิมัตตินิยมมีทรรศนะเกี่ยวกับความสุขว่าอย่างไร ท่านเห็นด้วยหรือไม่

- วิมัตตินิยมเห็นว่า ไม่อาจรู้ได้แน่ชัดว่าความสุขที่แท้จริงคืออะไร และไม่ควรรยึดถือคำตอบใดคำตอบหนึ่งอย่างเด็ดขาด
- (ตัวอย่างความเห็น) เห็นด้วยบางส่วน เพราะความสุขอาจแตกต่างกันไปตามบุคคลและสถานการณ์

12. มนุษยนิยมมีทรรศนะเกี่ยวกับความสุขแตกต่างจากสุขนิยมและอสุคนิยมอย่างไรบ้าง

- มนุษยนิยมเห็นว่า ความสุขเกิดจากการพัฒนาศักยภาพ ความเป็นมนุษย์ และคุณค่าภายในตนเอง
- ต่างจาก สุขนิยม ที่เน้นความสุขทางกายหรือความพอใจ

- ต่างจาก อสุขนิยม ที่เน้นการหลีกเลี่ยงความทุกข์
- มนุษยนิยมมองความสุขในมิติที่ลึกและสมบูรณ์กว่า

13. การที่แม่ฆ่าชาวอินเดียนฆ่าตัวตายตามสามี ท่านคิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด ท่านใช้เกณฑ์อะไรตัดสิน

- (การสตี/สตีภรรยาตายตามสามี)
- ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็น การกระทำที่ผิด เพราะเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตของมนุษย์ และขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินคือ หลักสิทธิมนุษยชนและคุณค่าของชีวิตมนุษย์ ซึ่งเห็นว่าชีวิตเป็นสิ่งมีค่าในตัว ไม่ควรถูกบังคับหรือกดดันให้สละชีวิตตามค่านิยมทางสังคมหรือประเพณี

14. กลุ่มสัมพัทธนิยมทางสังคมใช้อะไรเป็นมาตรการในการตัดสินการกระทำ และมีเหตุผลอย่างไร

- กลุ่มสัมพัทธนิยมทางสังคมใช้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม และประเพณีของสังคมนั้น ๆ เป็นมาตรฐานในการตัดสินการกระทำ
- เหตุผลคือ เห็นว่าความถูกผิดไม่มีมาตรฐานสากล แต่ขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรมและสังคมของแต่ละกลุ่ม

15. เราควรใช้หลักศีลธรรมหรือจารีตประเพณีของสังคมหนึ่งไปตัดสินการกระทำของคนในอีกสังคมหนึ่งหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ไม่ควรใช้โดยตรง เพราะ แต่ละสังคมมีบริบททางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และค่านิยมที่แตกต่างกัน
- อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ชีวิตและเสรีภาพ อาจใช้หลักสากลเป็นเกณฑ์พิจารณาได้

16. สัมพัทธนิยมกับสมบูรณนิยมมีทรรศนะเกี่ยวกับค่าทางจริยธรรมต่างกันอย่างไร และท่านเห็นว่าเป็นแบบใด

- สัมพัทธนิยม เห็นว่าค่าทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับบุคคลหรือสังคม ไม่มี ความถูกต้องตายตัว
- สมบูรณนิยม เห็นว่ามีค่าทางจริยธรรมที่เป็นสากล ถูกหรือผิดแน่นอน
- ข้าพเจ้าเห็นค่าทางจริยธรรมควรเป็น กึ่งสมบูรณ์ คือมีหลักสากล พื้นฐาน แต่เปิดโอกาสให้พิจารณาบริบททางสังคมร่วมด้วย

17. มโนธรรมจะอธิบายสาเหตุที่คนเราเห็น ดี ชั่ว ถูก ผิด ต่างกันอย่างไร

- มโนธรรมอธิบายว่า ความเห็นเรื่องดี-ชั่วแตกต่างกัน เพราะประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา และสภาพสังคม ของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน ทำให้การรับรู้และการตัดสินใจทางศีลธรรมแตกต่างกัน

18. ลัทธิอัตวิสัยกับลัทธิอัตวิสัยมีความเห็นต่างกันในเรื่องค่าทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง

- ลัทธิอัตวิสัย (Subjectivism) เห็นว่าค่าทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละบุคคล
- ลัทธิอัตวิสัยนิยมทางสังคม (Social relativism) เห็นว่าค่าทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับสังคมหรือวัฒนธรรม
- ความแตกต่างคือ อัตวิสัยเน้น “ปัจเจกบุคคล” ส่วนอัตวิสัยนิยมทางสังคมเน้น “กลุ่มหรือสังคม”

19. จงวิจารณ์หลักจริยศาสตร์ของค่าน้ำที่มีข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง

- ข้อบกพร่องของจริยศาสตร์ค่าน้ำ ได้แก่
- เน้นหน้าที่และกฎเกณฑ์มากเกินไป ไม่คำนึงถึงผลลัพธ์
- อาจเคร่งครัดจนขาดความยืดหยุ่นในสถานการณ์จริง
- ไม่คำนึงถึงอารมณ์ ความรู้สึก และความเห็นอกเห็นใจของมนุษย์

20. ธรรมชาตินิยม อรรถาธิบาย และอารมณ์นิยม มีความเห็นในเรื่องค่าทางจริยธรรมต่างกันอย่างไร ท่านเห็นด้วยกับลัทธิใด

- ธรรมชาตินิยม เห็นว่าค่าทางจริยธรรมอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงทางธรรมชาติ
- อรรถาธิบาย เห็นว่าค่าทางจริยธรรมเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ ไม่อาจพิสูจน์ด้วยวิทยาศาสตร์
- อารมณ์นิยม เห็นว่าคำตัดสินทางศีลธรรมเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึก
- ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับ ธรรมชาตินิยม มากที่สุด เพราะสามารถอธิบายจริยธรรมโดยอาศัยเหตุผลและประสบการณ์จริง

.....